

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Nr 12 • 17. juuni 2008

TEATAJA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja häälekandja, asutatud 1925. aastal

President Toomas Hendrik Ilves kohtus ettevõtjatega

Presidendi ja Kaubanduskoja juhatuse traditsiooniline lõunasöök kulges intensiivses mõttevahetuses Eesti elu ja majanduse ees seisvate probleemide üle. Juttu oli nii riigisestest kui ka rahvusvahelistest muutustest ja nende mõjust majanduskeskkonnale.

Pikemalt peatuti innovatsiooni teemal. Räägiti ka välispoliitika ja majanduse seostest ning hariduskorralduse mõjust ettevõtete käekäigule. Ühiselt püüti leida võimalusi, kuidas Eesti majandusareng kiiresti jätkuks, ning arutleti riigi võimalike tegevuste ja vajalike otsuste üle.

TÄNA LEHES:

Alates augustist hakkab ilmuma Tiina Tšatsšua etiketiveerg

Seadusandlus

Oodatuid toetusmeetmeid määrus olemas

Töölepingu seaduse eelnõust

Õigusaktidest, mis on jõustunud või jõustumas

Kutseharidus

Haridusvalikute kaalukusest

Innovatsioon

Innovatsiooniosakute programmist

KAUBANDUSKOJA 12. TENNISeturniir

31. mail Pärnus toimunud tenniseturniiri võitsid **Jüri Vellerand** (Universal Industries OÜ, pildil vasakul) ja **Tiit Roben** (E.L.L. Kinnisvara AS, pildil paremal). Jüri Vellerand on varem Kaubanduskoja tenniseturniiri võitnud juba kolmel korral. Finaalkohtumises olid võitjad üle paarist

Rein Karolin (Mangelbert OÜ) ja **Jane Öng** (Universal Industries OÜ). Kolmanda koha saavutasid **Andres Aarelaid** (AA Arendus OÜ) ja **Indrek Mihhels** (SP Navitas OÜ). Lohutusturniiri auhind läks paarile **Toomas Kuuda** (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda) ja **Katrin Mühls** (E.L.L. Kinnisvara AS).

Osales 44 tenniseharrastajat Koja liikmesettevõttest. Paljud neist on osalenud alates esimesest turniirist 1997. aastal. Üritus läks igati korda - lausa usumatult kaunis ilm, tore seltskond ja nauditav mäng röömustasid osalejaid ning pealtvaatajaid.

Kaubanduskoda tänab kõiki toetajaid ja koostööpartnereid:

Hea ettevõtja,

oleme läbi viimas ettevõtluskonkursside „Konkurentsivõime Edetabel 2008“ ja „Ettevõtluse Auhind 2008“. Soovime, et ka Teie ettevõtte edetabelite koostamisel osaleks. Veel 22. juunini saate täita lihtsa ankeedi, milles küsime 8 majandusnäitajat 2 eelmise aasta kohta.

Elektroniliselt täidetavad ankeedid leiate aadressilt www.ki.ee/konkurss2008. Sealt leiate ka info konkursi metoodika kohta, eelmiste aastate tulemused ning firmad, kes sel aastal juba edetabelis osalevad.

Konkurentsivõime edetabeli raames koostame ettevõtete üldise paremusjärjestuse ja edetabelid 12 tegevusvaldkonnas. Selgitame välja ka konkurentsivõimelisima väike- ja keskettevõtte.

Konkursi „Ettevõtluse Auhind 2008“ tulemusena antak-

se välja 7 auhinda: Välisinvestor 2008, Innovaator 2008, Turismi Uuendaja 2008, Eksportöör 2008, Tööstusettevõtte 2008, Aasta Areneja 2008 ning peaauhind Ettevõtluse Auhind 2008.

Parimad kuulutatakse välja ja neid autasustatakse 17. septembril Estonia kontserdisaalis toimival auhinnagalal. Tulemused avaldatakse samal ajal ilmuvas väljaandes „Eesti parimad ettevõtted 2008“.

Lisainfot küsige Kaubanduskoja turundusosakonnast (Piret Salmistu, tel 604 0060, e-post piret@koda.ee).

Soovin kõikidele liikmetele aktiivset osavõttu ning ilusat suve!

SIIM RAIK
Kaubanduskoja peadirektor

MIDA PEAKS ÜKS ETTEVÕTJA JA JUHATAJA TEGEMA SUVEL:

- 1) Puhkama – sest vaid puhunud peades tekivad uued ja innovaatilised mõtted.
- 2) Koguma teadmisi oma tegevusalal, maailma turundustrendide ja konkurentide kohta.
- 3) Tutvuma ELi toetuskeemidega – kui finantsturgudel on kitsas käes, võib just EASi ekspordi turundustoetuse programmist kasu olla.
- 4) Hoidma silma peal seadusandlikel arengutel. Koja Teataja küll ei ilmu, kuid elektrooniliselt püüame liikmeid kursis hoida, sest iga suvi on toonud mõne ettevõtlust oluliselt mõjutava initsiatiivi just puhkuste perioodil.
- 5) Tegema nimekirja olulistest asjadest ja ettepanekutest, mida pärast puhkust ellu viima hakata.
- 6) Pidama meeles oma töötajaid ja tähtsamaid kliente mõne meeleoluka üllatusega.

SISUKORD

Juhtkiri	
Konkurentsivõime Edetabel 2008	3
Seadusandlus	
Oodatuim toetusmeetme määrus on nüüd olemas	5
Mis on saanud töölepingu seaduse eelnõust?	7
Seadusandjalt ettevõtjale: mis on jõustunud või jõustumas?	8
Kutseharidus	
Noorte haridusvalikud muutuvad järjest kaalukamaiks	9
Innovatsioon	
Innovatsiooniosakute programm aitab ettevõttes uuendusi ellu viia	11
Etikett	
Augustikuust hakkab Teatajas ilmuma etiketiveerg	12
Rahvusvahelised üritused	
Jõhvis arutati tööjõu rände ja kultuuridevahelise suhtluse teemadel	13
Lääne-Balkani äriforumil julgustati sellesse regiooni investeerima	14
Koostööpakkumised • Riigihanketeated	19
Juubilarid	20
Uued liikmed	21

KALENDER

19. juuni	Pärnu- ja Viljandimaa liikmete <i>bowlingu</i> -turniir Keeglklubis PeronaBowling (Metsa 13a, Pärnu) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
19.–20. juuni	Kingissepa ettevõtjate äridelegatsioon Jõhvis Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
30. august	Ärihooaja 2008/2009 avamine Tallinna loomaaias Moonika Kukk • Tel: 604 0060 • E-post: moonika@koda.ee
13.–16. sept	Prantsuse äridelegatsioon Kaubanduskojas Liina Pello • Tel: 604 0091 • E-post: liina.pello@koda.ee
16.–18. sept	Äriviit Vilniusesse ja Kaunasesse Viive Raid • Tel: 604 0080 • E-post: viive@koda.ee
3.–7. nov	Äriviit Valgevenesse Viive Raid • Tel: 604 0080 • E-post: viive@koda.ee
11.–14. nov	Allhankemess Elmia Subcontractor Jönköpingis Liis Liivoja • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
20.–21. nov	Ökoturismi valdkonna kontaktkohtumised Shanghais Liis Liivoja • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0081 • Kölni messid • Tel: 604 0082 • Stockholmi messid

Tel: 604 0082 • koostööpakkumised • raamatukogu

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • liikmesuhted • Teataja • avalikud suhted • Tel: 604 0085

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

REET TEDER
Politiikadirektor

Oodatuim toetusmeetme määrus on nüüd olemas

Selle ärihooaja viimases Teatajas on hea meel teada anda, et majandus- ja kommunikatsiooniminister on lõpuks allkirjastanud ELi toetusmeetme määruse, mis on meie ettevõtjate jaoks üks kõige vajalikumaid. See määrus on „Tööstusettevõtja tehnoloogiainvesteeringu toetamise tingimused ja kord”.

LÜHIDALT

Tööstusettevõtja tehnoloogiainvesteeringu toetust võivad taotleda nii väike- ja keskettevõtted kui ka suured tööstusettevõtjatest äriühingud.

...

Toetuse maksimaalne summa on 3 miljonit Eesti krooni projekti kohta ning projekti kogumaksumus ei või olla alla 1 miljoni Eesti krooni.

...

Ühistaotluse puhul on maksimaalne toetussumma 8 miljonit Eesti krooni projekti kohta ning projekti kogumaksumus ei või olla alla 2 miljoni Eesti krooni.

...

Toetuse finantseerimise piirmäär on kuni 20% abikõlblikest kuludest suure tööstusettevõtja puhul ning kuni 40% abikõlblikest kuludest VKEst tööstusettevõtja puhul.

Nagu muudeski toetusmeetmete määrustes, sätestatakse ka selles toetuse taotlemise tingimused: toetatavad tegevused, abikõlblikud kulud, taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded, taotluse menetlemise kord, toetuse väljamaksmise tingimused ja toetuse saaja kohustused ning sihtasutuse õigused. Toetust saab taotleda Ettevõtjate Arendamise Sihtasutuselt.

Tööstusettevõtja tehnoloogiainvesteeringu toetust võivad taotleda nii VKEd kui ka suured tööstusettevõtjatest äriühingud. Peamine äriühingu eksistentsi puudutav tingimus on see, et taotleja või tema emaettevõtte peab olema oma põhitegevusalal tegutsenud vähemalt 24 kuud. Ettevõtjad võivad esitada ka ühistaotlusi.

Toetust on võimalik taotleda kõikidele töötleva tööstuse tegevusvaldkonna projektidele, välja arvatud järgmistes valdkondades:

- EÜ asutamislepingu lisas 1 loetletud põllumajandustoodete esmane tootmine;

- kalandus ja vesiviljelus;
- laevaehitus;
- söe-, terase- ja sünteeskiutööstus;
- tubaka- ja alkoholitööstus.

Kõik välistused tulenevad investeeringuteks ette nähtud regionaalabi raamistikust, välja arvatud tubaka- ja alkoholitööstuse välistamine. Laevaehituse alla ei lähe paadi-, jahi- jms ehitus (täpsemalt on laevaehituse mõiste defineeritud EK laevaehituse riigiabi raamistikus ELT C 317, 30.12.2003, kl 11).

Toetuse maksimaalne summa on 3 miljonit Eesti krooni projekti kohta. Toetuse minimaalset summat ei ole kehtestatud. Küll aga nähakse määruses ette, et projekti kogumaksumus ei või olla alla 1 miljoni Eesti krooni.

Ühistaotluse esitanud taotleja puhul on maksimaalne toetussumma 8 miljonit Eesti krooni projekti kohta ning projekti kogumaksumus ei või olla väiksem kui 2 miljonit Eesti krooni.

Toetuse finantseerimise piir-

määr on kuni 20% abikõlblikest kuludest suure tööstusettevõtja puhul ning kuni 40% abikõlblikest kuludest VKEst tööstusettevõtja puhul. Ülejäänud osa peab moodustama taotleja omafinantseering.

Ühistaotluse esitanud taotlejale on toetuse finantseerimise piirmäär kuni 20% abikõlblikest kuludest või kuni 40% abikõlblikest kuludest, kui vähemalt 50% ühistaotluse esitanud partneritest on väike- ja keskmise suurusega tööstusettevõtjad.

Meetme raames toetatakse uue või kasutatud materiaalse

Meetme raames toetatakse uue või kasutatud materiaalse vara soetamist, kui see on tööstusettevõtja põhitegevusalaga seotud. Lisaks toetatakse tarnija poolt materiaalse vara seadistamist ja häälestamist. Kasutatud materiaalse vara soetamisele kehtivad piirangud, mis on sätestatud määruse § 5 lg-tes 2 ja 3. Samuti toetatakse immateriaalse vara soetamist.

vara soetamist, kui see on tööstusettevõtja põhitegevusalaga seotud. Lisaks toetatakse tarnija poolt materiaalse vara seadistamist ja häälestamist. Kasutatud materiaalse vara soetamisele kehtivad piirangud, mis on sätestatud määruse § 5 lg-tes 2 ja 3. Samuti toetatakse immateriaalse vara soetamist.

Meetme raames on abikõlblikud järgmised kulud:

- väike- ja keskmise suurusega tööstusettevõtja põhitegevusalaga seotud uue või kasutatud materiaalse vara ostmisega seotud kulu;
- suure tööstusettevõtja või ühistaotluse esitanud taotleja ja tema partnerite põhitegevusalaga seotud uue materiaalse vara ostmisega seotud kulu;
- väike- ja keskmise suurusega tööstusettevõtja põhitegevusalaga seotud uue või kasutatud materiaalse vara kapitaliliisingu esmase sissemaksega seotud kulu, kui kapitaliliisingu kaasneb kohustus materiaalne vara välja osta;
- suure tööstusettevõtja või ühistaotluse esitanud taotleja ja tema partnerite põhitegevusalaga seotud uue materiaalse vara kapitaliliisingu esmase sissemaksega seotud kulu, kui kapitaliliisingu kaasneb kohustus materiaalne vara välja osta;
- materiaalse vara ostuhinnas või liisingsumaksumuses sisalduv seadistamise ja häälestamise kulu;
- materiaalse vara soetamise kaasnev immateriaalse vara soetamisega seotud kulu, kui immateriaalne vara liidetakse taotleja varale ja seda käsitletakse amortiseeruva varana.

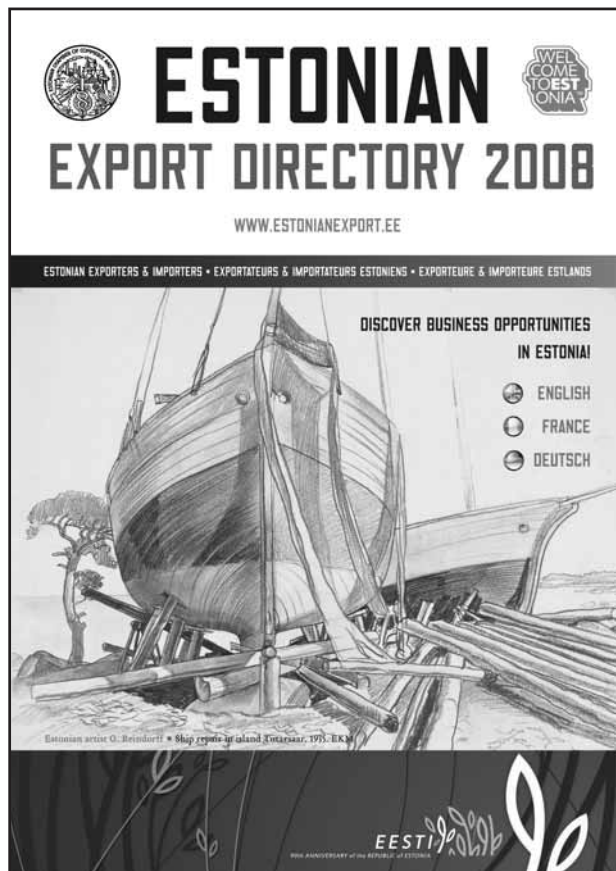
Suure tööstusettevõtja ja ühistaotluse esitanud taotleja puhul on immateriaalse vara soetamisega seotud kulu abikõlblik kuni 50% ulatuses projekti kõigist abikõlblikest kuludest.

Abikõlblike kulude hulka arvatatakse materiaalse vara soetamine isikutelt, kelle põhitegevusalaks on vähemalt viimase aasta jooksul olnud seadmete või masinate müük. Toetatavate kulude hulka võib arvata ainult sellised abikõlblikud kulud, mis on tehtud alates projekti alguskuupäevast (mis ei tohi olla varasem kui taotluse sihtasutusele esitamise päev) kuni projekti tegevuse elluviimise lõppkuupäevani.

Abikõlblike kulude ning omafinantseeringu tõendamisel arvestatakse ainult raamatupidamise algdokumentide alusel ja pangaülekanadega tasutud kulusid. Osaliselt tasutud kuludokumentid (nt ettemaksuarved) ei ole abikõlblikud. Projekti abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Projekti tegevused peavad olema lõpetatud 31.12.2013.

Taotleja ja taotluse nõuetele vastavust kontrollib EAS. Nõuetele vastavaks tunnustatud taotlust hinnatakse. Taotlusele esitatavad nõuded, selle menetlemise kord ja hindamiskriteeriumid on määruuses üksikasjalikult sätestatud.

Määrus jõustub üldises korras kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist. Soovitan kõigil huvitatuil EASi veebilehel silm peal hoida, sest lähiajal saab hakata taotlusi esitama.

Estonian Export Directory

Juba 13. korda on ilmunud "Estonian Export Directory". See praktiline töövahend sisaldab enam kui 1200 Eesti ettevõtte andmeid, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmast partnereid leida. Mahukas väljaanne tutvustab Eestit mujal maailmas, sest lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab see ka üldinfot Eesti majanduse kohta, statistikat ning huvitavat ja kasulikku materjali neile, kes soovivad Eestis ettevõtetel alustada. Kogu see teave on raamatus inglise, saksa ja prantsuse keeles. Väljaandesse on avapöördumise kirjutanud EV peaminister Andrus Ansip. Väljaanne on kättesaadav ka CD-l ning Internetis www.estonianexport.ee.

Lisainfo väljaande kohta:

Piret Salmistu
Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

Koostööpartner:
InfoAtlas AS • Tel: 626 6988

EESTI

MAIT PALTS

Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

Mis on saanud töölepingu seaduse eelnõust?

Kindlasti huvitab paljusid töölepingu seaduse (TLS) eelnõu areng ja edasine saatus. Vabariigi Valitsus kiitis 12. juuni istungil TLS eelnõu heaks ning saatis selle edasi Riigikokku.

Kuigi parlamendi ametlik puhkus kestab 20. juunist 7. septembrini, võib siiski oletada, et arutelusid jätkub komisjonidele kogu suveks.

Menetluse edasist ajakava on keeruline prognoosida. Võib vaid lähtuda eelnõu rakendussätetest, mille kohaselt peaks uus TLS jõustuma 1. jaanuaril 2010. Jõustumise ja Riigikogus vastuvõtmise vahele peaks niivõrd olulise seaduse puhul jääma vähemalt 6 kuud kuni aasta. Sellesse ajavahele planeeritakse kindlasti ka hulgaliselt teavitus- ja koolitusüritusi, sest juba läbirääkimistel lepitati kokku, et töötajaid ja tööandjaid teavitatakse uuest seadusest vähemalt pool aastat enne selle jõustumist.

Eelnõu hiljutises ministerruumidevahelises kooskõlastusprotsessis esitati sellele hulgaliselt sisulisi ja redaktsioonilisi märkusi. Viimaseid eelnõu koostajad valdavalt ka arvestasid. Sisulistest märkustest tõstsid mitu ministerruumi teatavasti esile väikelaste vanemate ning laste kaitse üldküsimused. Pea-

miselt sooviti taastada vajadus küsida tööinspektori nõusolekut raseda ja väikelapse vanema töölt vabastamiseks. Samuti sooviti, et säiliks alla kolmeaastast last kasvatavate vanemate koondamise keeld.

Ilmselt võib märkuste põhjuseks pidada eelnõu koostajate mõningast tegematajätmist teavitustöös, sest tegelikkuses võib rääkida ka nende isikute reaalse kaitstuse suurenemisest. Rasedate ja alla kolmeaastast last kasvatavate vanemate kaitse on tagatud raseduse ja perekondlike kohustuste täitmise tõttu töölepingu ülesütleamise keeluga ning tööandja täiendava pööratud tõendamiskohustusega.

Eelnõu sätestab, et juhul kui tööandja ütleb töölepingu üles raseda või alla kolmeaastast last kasvatava isikuga, siis loetakse tööleping üles öelduks ebaseaduslikult. See ei kehti siis, kui tööandja tõendab, et ütles töölepingu üles seaduslikul alusel. Eelnõu ei luba töölepingut üles öelda raseda või rasedus- ja sünnituspuhkuse õigust omava naisega tema töövõime vähenemise

tõttu. Samuti ei ole lubatud töölepingut üles öelda põhjusel, et töötaja on rase, et tal on õigus rasedus- ja sünnituspuhkusele või ta täidab perekondlike kohustusi.

Kooskõlastusprotsessis on veidi täiendust saanud eelnõu rakendussätted, eelkõige kehtivaid töösuhteid puudutav osa. Üks on selge: seni kehtinud töölepinguid ei pea kohustuslikus korras ümber vormistama. Samuti ei välista uue seaduse jõustumine õigusi ja kohustusi, mis on tekkinud vana seaduse alusel. Üldise õiguspõhimõtte järgi kohaldatakse seni kehtinud seadust asjaoludele ja toimingutele, mis on tekkinud või tehtud enne uue seaduse jõustumist. Uue seaduse jõustumisest tuleb aga loomulikult hakata seda järgima.

Nagu öeldud, ei kaasne uue seaduse jõustumisega kindlasti see, et seniseid töölepinguid tuleks hakata uuesti sõlmima või oluliselt muutma. Küll aga tekib ilmselt vajadus töölepingutingimused üle vaadata. Kui mõni tingimus on uue seadusega

vastuolus, tuleb ka selle vajadust kaaluda ja see võimalusel muutustega kooskõlla viia.

Põhjalikumalt tasub pärast eelnõu vastuvõtmist kindlasti üle vaadata need tööandja ja töötaja erikokkulepped, mida kehtiv seadus täna väga detailselt ei reguleeri. Näiteks varalise vastutuse, konkurentsipiirangu ja ärisaladuse hoidmise kokkulepete kohustuslikud tingimused on eelnõus veidi selgemalt kirjas. Kuigi praegu on lahtine, millises sõnastuses Riigikogu uue TLS vastu võtab, võib just nende kokkulepetega enim probleeme tulla. ☒

Kõikide TLS eelnõuga seotud materjalidega on jätkuvalt võimalik tutvuda nii Sotsiaalministeeriumi (www.sm.ee) kui ka Koja veebilehel (www.koda.ee/?id=44301).

ALLAN EILART

Politiikakujundamise
ja õigusakonna jurist

Seadusandjalt ettevõtjale: mis on jõustunud või jõustumas?

Eesti õigusaktid muutuvad pidevalt ja muidugi mõista on ka ettevõtjatel kohustus neid tunda ja täita. Pole asjata öeldud, et teadmine on jõud. Alljärgnevalt tutvustan, millised õigusaktid on seadusandja viimasel ajal vastu võtnud.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 29. mai 2008 määrus nr 43

„Teadmiste- ja tehnoloogia siirde baasfinantseerimise ja eriprojektide toetamise tingimused ja kord”

(jõustumiskuupäev 08.06.2008)

Avaldamismärge:

RT I, 05.06.2008, 45, 623

Seletuskirja järgi on määruse alusel antava toetuse põhi-eesmärgid tõsta Eesti teadus- ja arendusametuste ning rakendus- ja teaduskõrgkoolide teadmiste- ja tehnoloogia siirde, sh intellektuaalomandi ärilistel eesmärkidel rakendamise valdkonna juhtimise professionaalse taset ning läheneda valdkonnale süsteemsemalt ja jätkusuutlikumalt.

Põllumajandusministri 28. mai 2008 määrus nr 52

„Kindlustustoetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord ning kindlustustoetuse periood”

(jõustumiskuupäev 09.06.2008)

Avaldamismärge: RT I, 06.06.2008, 46, 638

Määrusega kehtestatakse kindlustustoetuse saamiseks

esitatavad nõuded, toetuse taotlemise, taotluse menetlemise ja toetuse maksmise kord ning kindlustustoetuse periood ja määr. Põllumajandustootja saab kindlustustoetust küsida järgnevate riskide vastu:

- loodusõnnetusega võrreldavad või lihtsalt ebasoodsad ilmastikutingimused, näiteks külm, rahe, jää, vihm, pöud, äike või tromb, mis hävitab rohkem kui 30% taotleja keskmisest aastatoodangust;
- looma- ja taimehaigus või kahjurite levik.

Välismaalaste seadus

(jõustumiskuupäev 14.06.2008)

Avaldamismärge: RT I 1993, 44, 637

Välismaalaste seaduse muudatuste põhieesmärk on lihtsustada välismaalaste töötamisega seotud menetlusprotseduure ning täpsustada kehtivat regulatsiooni. Lüheneb periood, mille jooksul peab tööandja otsima konkursi korras ning töövahendusteenust kasutades kutsenõuetele vastavat Eesti kodanikku või elamisloa alusel Eestis elavat välismaalast tööle.

Muudatuste kohaselt annab Tööturuamet loa töökoht välismaalasega täita kolme nädala jooksul.

Masina ohutuse seadus

(jõustumiskuupäev 20.06.2008)

Avaldamismärge: RT I, 09.12.2002, 99, 580

Seadus sätestab peamiselt inimese tervise, ohutuse ja vara kaitsmise eesmärgil nõuded:

- turule lastavatele ohutusseadeldistele, nende turule laskmisele, masina paigaldusele ning remondi- ja ümberehitustöödele;
- ohutusseadise ja masinate nõuetele vastavuse hindamisele ning tõendamisele.

Elektriohutusseadus

(jõustumiskuupäev 20.06.2008)

Avaldamismärge: RT I 2007, 12, 64

Seadus sätestab inimesele, varale ja keskkonnale elektrist tulenevate ohtude ja elektromagnetiliste häirete vältimise ja vähendamise nõuded. Kehtestatud nõuded on suunatud elek-

triseadmetele ja -paigaldistele, nende turule laskmisele, kasutuselevõtule ja kasutamisele, ka elektritöö ettevõtjale.

Surveseadme ohutuse seadus

(jõustumiskuupäev 20.06.2008)

Avaldamismärge: RT I 2002, 49, 309

Seadus sätestab inimese ning vara ja keskkonna ohutuse tagamise nõuded:

- surveseadmele ja surveseadmestikule, nende turule laskmisele, kasutuselevõtule, kasutamisele, paigaldamisele, ümberehitamisele ja remondile;
- surveseadme ja surveseadmestiku nõuetele vastavuse hindamise ja tõendamise korrale;
- surveseadme ja surveseadmestiku kasutamise järelevaatajale, surveseadmetöid juhtivale isikule ning nende isikute nõuetele vastavuse hindamise ja tõendamise korrale;
- tunnustatud asutusele, surveseadmetööde tegijale ja tehnilise kontrolli teostajale, isiku nõuetele vastavuse hin-

dajale ja töendajale ning tunnustatud erapooletule asutusele;

- tehnilisele kontrollile ja riikliku järelevalve korraldusele.

Keskkonnaministri

10. jaanuari 2008 määrus nr 5

„Kasutatud patareide ja akude käitlusnõuded“

(jõustumiskuupäev 26.09.2008)

Avaldamismärge: RT I, 22.01.2008, 6, 63

Määrusega kehtestatakse jäätmeseaduse § 25 lõike 3 punktis 1 nimetatud patareide ja akude, sh elektri- ja elektroonikaseadmetest ning mootorsõidukitest eemaldatud patareide ja akude jäätmete käitlemisele esitatavad nõuded.

Keskkonnaministri

21. detsembri 2007 määrus nr 64

„Patareide ja akude märgistamise viis ja kord“

(jõustumiskuupäev 26.09.2008)

Avaldamismärge: RT I, 11.01.2008, 3, 29

Määrusega kehtestatakse jäätmeseaduse § 25 lõike 3 punktis 1 nimetatud patareide ja akude, sh elektri- ja elektroonikaseadmetes ning mootorsõidukites olevate patareide ja akude märgistamise nõuded.

Kõikide nimetatud õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja elektroonilises väljaandes <https://www.riigi.teataja.ee/ert/ert.jsp>.

TIIA RANDMA
Haridusnõunik

Tehnilise hariduse ja korralike oskustega inimesi napib juba täna. Defitsiit tõstab nende inimeste töö hinda. Aastal 2013 on põhikooli lõpetajaid praegusest kolmandiku võrra vähem. See lisab iga lõpetaja valikule kaalu. Mõelge sellele koolilõpuõhtul, kui oma lapsega tema tulevikuplaane arutate.

Noorte haridusvalikud muutuvad järjest kaalukamaiks

Taas on koolilõpetamiste aeg. Tuhanded noored seisavad valiku ees, kuhu edasi. Uuringute põhjal mõjutavad noori enim lapsevanemad. Valdavalt otsustatakse kooli maine järgi, mitte tulevast ametit ja töövõimalusi silmas pidades. Kas me lapsevanemadena vaevume põhjalikumalt infot otsima, kui koolide reklaamides kirjas?

Ü

LD- JA KUTSEHARIDUSE SUHE ON PRAIGAST ÄRA

Üle kahe kolmandiku põhikooli lõpetajatest jätkab praegu õpinguid gümnaasiumis. Kui seda valikut tehes on lähitud oma võimetest ja eeldustest, jätkub haridustee loogiliselt kõrgkoolis. Paraku on märkimisväärselt suur nende noorte hulk, kelle valikuid võib käsitleda lapsepõlve pikendamise ja elukutsevaliku edasilükkamisena. Ainuüksi Läänemaa statistika näitab, et ühe õppeaasta jooksul langeb gümnaasiumist välja umbes viiendik alustanuist, s.o 170 noort.

Eestis on teisel haridustasemel üldkesk- ja kutsekeskhariduse suhe 70:30 üldhariduse kasuks. Euroopa teistes riikides on sarnane suhe veel näiteks Poolas, Küprosel, Kreekas, samuti Lätis ja Lee-

dus. Euroopa keskmine näitaja on 60:40 kutseõppe kasuks. Eestile risti vastupidine suhe ehk 70-80% kutseõppe kasuks on näiteks Austrias, Hollandis, Ühendkuningriigis, Belgias jm.

TASULISED ÕPPEKOHAD KÕRGHARIDUSES EI TULENE TÖÖTURUVAJADUSEST

Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves on öelnud: „Meie ühiskond ei ole nii suur ega rikas, et saaksime pakkuda oma noortele mugavaid valikuid ja kergema vastupanu teed. Et kui matemaatika või loodusteadus käib üle jõu, siis müüme talle kõrghariduse erialal, mis keerulismatematel aegadel jätab noore inimese töö ja leivata.“

Liberaalne hariduspoliitika ja killustatud koolikorraldus soosivad õpilaste suundumist

põhikoolist gümnaasiumisse ja sealt kõrgkooli. Üliõpilaste arv on kümne aasta taguse ajaga võrreldes kolmekordistunud ning jätkab kasvu ka gümnaasiumilõpetajate arvu langedes. Üle poolte kõrghariduse õppekohtadest on riigieelarvevälised ehk tasulised. Nende arvu ei

Üle poolte kõrghariduse õppekohtadest on tasulised. Nende arvu ei tingi aga ühiskonnas täitmist vajavate töökohtade hulk, vaid noorte valikud. Nii õpib 40% kõikidest Eesti tudengitest sotsiaalteaduste, äriduse ja õiguse õppesuunal.

tingi aga ühiskonnas täitmist vajavate töökohtade hulk, vaid noorte valikud. Nii õpib 40% kõikidest Eesti tudengitest sotsiaalteaduste, äriduse ja õiguse õppesuunal.

Üldlevinud on arvamus, et kõrgharidusruumi muudab kirjuks ja hoomamatuks erakõrgkoolide suur hulk. Osaliselt see nii ka on. Ometi ilmestavad ka avalik-õiguslike ülikoolide õpurite jaotumist õppevaldkonniti noorte eelistused, mitte ühiskonna tasakaalustatud arengu huvi.

HARIDUSVALIKUTE TÄHTSUSEST

Demograafilise kriisi saabumisest on räägitud aastaid. Noorte arvu langustrendi tegelikku tähendust on seni reaalselt tundnud algkooliaste. Madalaim oli sündide arv 1998. aastal, mil sündinud noored jõuavad põhikooli lõpuklassidesse 2013. aastal (+/- 4 aastat). Praegu tööturule siirduvate

noorte arvu pole meil täna enam võimalik muuta. Küll aga saab muuta teadlikumaks tänaste koolilõpetajate haridusvalikuid.

Kõrvutades noorte tänaseid õpinguvalikuid tööturuvõimalustega, on selge, et paljudele ei jätku õpitule ja ootustele vastavaid töökohti. Pole just palju ärijuhte, raamatupidajaid, haldujuhte, suhtekorraldajaid jne tööturult lahkumas, et teha ruumi koolipingist tulijatele. Täna lapsed vanemad, 40aastaste põlvkond, tahavad tööturul konkurentsivõimelised olla veel vähemalt 20 aastat. Enamik uhke nimega õppekava läbinuist maandub kontorilaua taga, et teha tagasihoidliku palga eest suhteliselt lihtsat tööd - muidugi, kui eneseuhkus lubab.

Elektrilüliti vajatades või kraanist sooja vett lastes ei mõtle me tavaliselt sellele, kui paljude oskajate inimeste töö meie mugavused tagab. Ja ehk pole vajagi. Siiski võiksime mõelda sellele, kuidas seesama elekter kümne aasta pärast meie lülititesse jõudma hakkab, kui kõik on kõrgelt haritud haldujuhid ja juristid. Või kuidas projekteeritakse, ehitatakse ja hoitakse töös kõik veepuhastusjaamad, mida me elukvaliteedi paranedes iseenesest mõistetakse peame.

Tehnilise hariduse ja korralike oskustega inimesi napib juba täna. Defitsiit tõstab nende inimeste töö hinda. Aastal 2013 on põhikooli lõpetajaid praegusest kolmandiku võrra vähem. See lisab iga lõpetaja valikule kaalu. Mõelge sellele koolilõpuõhtul, kui oma lapsega tema tulevikuplaane arutate. **KI**

Koolitussari

„ETTEVÕTLUSE EDUKS“

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab ajavahemikus august–detsember 2008 koolitussarja „Ettevõtluse eduks“, mille laiem eesmärk on levi-
tada majandusteadmisi üldhariduskoolides ja kutseõppeasutustes.

Koolituste otsesed eesmärgid on:

- laiendada üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste majandusõpetajate teadmisi viimastest arengutest nii Eesti, Euroopa kui ka maailma majanduses;
- tutvustada ajakohaseid ning eri projektide raames valminud õppematerjale;
- viia regionaalsete koolituspäevade kaudu uus teave võimalikult paljude õpetajateni.

Sihtgrupp on üldhariduskoolides ja kutseõppeasutustes majanduse ja ettevõtluse aluseid õpetavad õpetajad. Lektorid on nii oma ala parimad akadeemikud kui ka praktikud.

Koolitussarja raames toimub 10 koolitust, neist 2 Tallinnas ja 8 Eesti eri paigus:

- Haapsalu Kutsehariduskeskuses
- Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuses
- Võru Kutsehariduskeskuses
- Kuressaare Ametikoolis
- Lääne-Virumaa Kõrgkoolis
- Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis
- Pärnumaa Kutsehariduskeskuses
- Tartu Kutsehariduskeskuses

Tänu projektile suureneb õpetajate hulk, kes teavad eri projektide raames valminud õppematerjalide võimalusi ning oskavad rakendada uusi ettevõtluse ja ettevõtlikkuse õppemeetodeid. Lisaväärtusena luuakse eel-
dused eri koolitüüpide õpetajate koostöök ja suhtevõrgustiku tekkeks.

Koolitussarja toetab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Lisainfo ja registreerimine:

TIIA RANDMA

Tel: 604 0065

E-post: tiia@koda.ee

INNOVAT- SIOONI- VEERG:

toote- ja teenuse- uuenduste kajastaja

Innovatsiooniveerg valmib koostöös innovatsioonikeskusega INNOEUROPE. Keskus on loodud selleks, et pakkuda ettevõtete toodete/teenuste ja protsesside arendajatele ideid ning inspiratsiooni oluliste uuenduste algatamiseks ja teostamiseks. Rubriigis edastatakse teavet uute toodete ja teenuste ning ärimudelite kohta Eestist, kuid ka laialt maailmast. Innovatsiooniveerg on infoallikas kõigile neile, kes soovivad teada saada, mida uut ja põnevat toodete/teenuste arendajad Eestis teevad, ning avastada võimalusi, kuidas oma töös uuendusi ellu viia.

Loe teisi uudiseid
www.innoeurope.eu

PIRET POTISEPP
Innovatsioonikeskuse
InnoEurope tegevjuht

Innovatsioon on ettevõttele hädavajalik, et turul hea positsioon ja konkurentsi-eelis saavutada. Paljude Euroopa riikide praktika näitab, et üks võimalustest uuenduslikke ideid ja arendusi teostada ning mitmesuguseid probleeme lahendada on koostöö ülikoolide ja teadusasutustega.

MIDA INNOVATSIOONIOSAKUTE PROGRAMM ENDAST KUJUTAB?

Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium alustab järgmise aasta jaanuaris katseprogrammiga, mille abil saavad ettevõtted taotleda innovatsiooniosakuid. Osak annab suurepärase võimaluse nendele ettevõtetele, kes soovivad teadusasutustega koostööks leida lisatoetust. Piltlikult öeldes on osak justkui 50 000-kroonine kinkekaart, millega tasuda teadus- ning arendusasutustele koostöö eest. Osakuid saab tulevikus taotleda EASi kaudu.

Ministeriumi majandusarengu osakonna nõuniku Piret

Innovatsiooniosakute programm aitab ettevõttes uuendusi ellu viia

Loometsa sõnul on programmi eesmärk tihendada koostööd teadus- ja arendusasutuste ning selliste ettevõtete vahel, kel puudub siiani selline koostöökogemus. Eestis on niisuguseid väike- ja keskettevõtteid 46%. Nõnda rakenduvad ülikoolide teooriad kiiremini praktikas ning ettevõtted omandavad uusi ja parandavad seniseid teadmisi äritegevuses. Samuti laienevad ülikoolide teadmis- ja tehnoloogiasiirdekeskuste teenusepaketid.

KUIDAS ETTEVÕTE SAAB PROGRAMMIS OSALEDA?

Innovatsiooniosakute taotlemiseks peab ettevõtte kõigepealt tegema kindlaks lahendamist vajava probleemi või takistuse. EASi veebilehelt leiab ta teenusepakkuja, kellega koostöös peaks olema võimalik takistus ületada või probleem lahendada. Samal veebilehel saab elektrooniliselt täita osakute taotlemise avalduse, mille EAS ülevaatab ja sobivusel rahuldab.

Esialgul kestab programm 18 kuud. Selle aja jooksul testitakse ettevõtete ja teadusasutuste valmisolekut ja sobivust selliseks programmiks. Praegu-seks on valitsuskabinet heaks kiitnud programmi lähtealused ning edasi valmistatakse ette selle rakenduskeemi. Pärast 18 kuu möödumist hinnatakse tulemusi ning selle põhjal töötatakse välja alused, et prog-

Osak annab suurepärase võimaluse nendele ettevõtetele, kes soovivad teadusasutustega koostööks leida lisatoetust. Piltlikult öeldes on osak justkui 50 000-kroonine kinkekaart, millega tasuda teadus- ning arendusasutustele koostöö eest.

ramm täismahus käivitada. Katseprogrammi rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist ja selle eelarve on 15 miljonit krooni.

Loodetavasti saavad ka Kaubanduskoja liikmed programmist julgustust, et oma ettevõttes uuendusi ellu viia!

TIINA TŠATŠUA
EBSi õppejõud

Augustikuust hakkab Teatajas ilmuma etiketiveerg

Kõigil peab olema võimalus oma teadmistele kinnitust saada või uusi etiketiteadmisi omandada. Seetõttu hakkab Kaubanduskoja Teatajas alates augustikuust teie saadetud küsimuste toel ilmuma uus etiketiveerg. Küsimusi ootan meiliaadressile tiina@goodwin.ee.

Enam kui viisteist aastat tagasi, kui ise ettevõtlusega alustasin, üllatas mindki, kui paljud avalikus sektoris seni tarvilikud etiketiteadmised osutusid erasektori igapäevatoos ääretult vajalikeks. Õige pea sain aru, et enne konverentsi, läbi-rääkimisi, esitlust, vastuvõttu vms oli vägagi vajalik teha kooolitus, et kliendile lihtsalt selgitada, kuidas üritust läbi viia ja sellel ise külalislahke pererahvana käituda. Ajad olid teised ja teadmised, mis praegu iseenesest mõistetavad tunduvad, olid veel võõrad ja vahel üllatavadki. Meid pikki aastaid muust maailmast eraldanud sein oli teinud oma töö.

Nii saigi koos Mati Lukasega kirjutatud ja koostatud protokoll ja etiketi põhitõdesid selgitavad raamatud. Heas usus, et olen oma sellealase töö teinud, olen tegutsenud viimased seitse

aastat ja hetkekski ei tulnud mõtet hakata uut raamatut kirjutama. Vast valminud raamatu nõristivanemad on aga juba järgmise põlvkonna noored ettevõtjad. Nemad leidsid, et terve hulk teadmisi on vajalikud, kõike õpitud ei jõua meelde jätta ning võiks olemas olla selline tarkuse taskuraamat, kust tarvidusel küsimustele vastused leiab.

Taasiseseisvunud Eesti äri-maailm on kiiresti omandanud põhilised etiketireeglid. Need on igati nii riigisiseses kui ka välisilmaga suhtluses igapäevasele äritegevusele kaasa aidanud. Mõnikord kohtab ikka veel kartust, et kuidas nüüd mina, täiskasvanud ja ülikooliharidusega inimene, lähen ja küsin, millise tiitliga kelle poole pöörduda, mida selga panna vms. Mina arvan, et pigem tuleb korrektse käitumise ja heade kom-

mete puudumist häbeneda ja nende puuduste likvideerimiseks kiiresti midagi ette võtta. Kindlasti ei tohiks aga heade kommete mitteteadmist samastada etiketi mittetundmisega.

Me kasutame ju juristi, hambaarsti, audiitori ja teiste spetsialistide teenust ning ei häbene seda. Etiketispetsialistide elukutse ongi anda nõu ja abistada. On selge, et me ei saa aastaid oma elukutsele pühendanud veinikelnerist paremini veine tunda ega teada paremini kui moekunstnik, milline rõivastus tuleks valida vastuvõtule, mille kutsele on märgitud „smoking”.

Seniks kasutage julgelt etiketiraamatus kirja pandud tarkuseteri, tundke rõõmu suvest ja pidage silmas vanavannemate lihtsat tarkust, et küsija suu pihta ei lööda. ☑

On ilmunud käsiraamat

„Etikett tööl ja kodus”

On ilmunud käsiraamat „Etikett tööl ja kodus”. Mahukas käsiraamatus annavad nõu oma ala asjatundjad Tiina Tšatšua, Mati Lukas, Tiiu Kõrven, Kristina Herodes jpt. Raamat on kõvade kaantega ja maht on 388 lk. Raamatust leiab kasulikke näpunäiteid järgmistel teemadel:

- tervitamine ja tutvumine
- ametlik kirjavahetus
- ametikohtumised
- suhtlemine ajakirjanikega
- sponsorlus ja heategevus
- presidendietikett
- lipuetikett
- kutsed ja tänamised

- vastuvõttud ja lauaetikett
- joogietikett
- riitumisetikett

Raamatut saab tellida veebipoest www.raamat24.ee/etikett. Hind veebi kaudu tellides on 350 krooni, kauplusest ostes 450 krooni.

MARGUS ILMJÄRV

Kaubanduskoja Ida-Virumaa esinduse juhataja

Jõhvis arutleti tööjõu rände ja kultuuridevahelise suhtluse teemadel

Viimase aja arengud Eestis on tõstatanud teravalt kahe valdkonna probleemistiku. Ühiskond on jõudnud arusaamale, et lõimumine kätkeb endas palju enam kui pelgalt keeleõpet. Seetõttu vajame rohkem eri kultuurigruppide mõtestatud suhtlemist. Samal ajal on aeglustunud majanduskasv. Uued väljakutsed tulenevad majandusmudeli muutustest ning need on seotud tööjõu väljaõppega ja rändega nii Eestisse kui ka Eestist välja.

Selle probleemideringi käsitlemisel on hea arvestada meie põhjanaabrite kogemust, sest nemad on nimetatud teemadega kokku puutunud palju varem kui meie. Et toetada ühiskondlikku diskussiooni, toimus 6. juunil Jõhvi kontserdimajas Eesti-Soome ühiskonverents tööjõu rändest ja kultuuridevahelisest suhtlusest. Konverentsi korraldasid Euroopa Parlamendi Infobüroo Eestis ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindus.

Üritusel oli üle 80 osaleja Soomest ja Eestist. Ettekanded tegid

Urve Palo (Eesti rahvastikuminister), Katrin Saks (Euroopa Parlamendi liige), David Vseviov (Eesti Kunstiakadeemia professor), Johanna Suurpää (Soome vähemuste ombudsman), Ahti Puur (VKG Narva Elektrivõrkude juhataja) ning teised asjatundjad. Arutelusid juhtisid EASi juhatuse esimees Ülari Alamets ja Kultuuriministeeriumi asekantsler Anne-Ly Reimaa.

Konverentsil tõdeti, et vähemus pole riigis sugugi pelgalt probleemide allikas, vaid ka ressurss, millega oskuslik üm-

berkäimine on kasulik kõigile osapooltele - riigile, ettevõtjatele, omavalitsustele ja eelkõige vähemusele endale.

Ettevõtluse seisukohalt jäi kõlama, et tööjõu migratsiooni puhul on otstarbekas soosida just kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide panust Eesti majanduse arendamisse. Madala kvalifikatsiooniga tööjõudu võiks sisse tuua vaid mõne ühekordse projekti raames. Üldjuhul see siiski pigem pärsiks majanduse pikaajalist konkurentsivõimet kui parandaks seda.

Konverentsil rõhutati, et kultuuridevaheline dialoog mõjutab otseselt riigi arengut. See loob eeldused, et riigis olemasolevat inimressursi parimal moel rakendada, mis omakorda muudab majanduse tõhusamaks ning pikas perspektiivis konkurentsivõimelisemaks. Peaks vältima olukorda, kus ühiskond on lõhestunud ning eksisteerivad suured marginaalseerunud elanikegrupid, kelle arengumotivatsioon on nõrk. **KT**

Konverentsil rõhutati, et kultuuridevaheline dialoog mõjutab otseselt riigi arengut. See loob eeldused, et riigis olemasolevat inimressursi parimal moel rakendada, mis omakorda muudab majanduse tõhusamaks ning pikas perspektiivis konkurentsivõimelisemaks.

TÕNIS IDARAND

Välisministeeriumi Euroopa ja Põhja-Ameerika poliitikaosakonna Kesk-Euroopa ja Balkani riikide büroo direktor

Lääne-Balkani äriforumil julgustati sellesse regiooni investeerima

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Välisministeeriumi koostöös korraldatud Lääne-Balkani äriforumi mõte oli ajendatud soovist pakkuda huvitatuile teavet äriühendustest piirkonnas, millel on tänase Euroopa üks dünaamilisimaid majandusarenguid.

Enamik Lääne-Balkani riike on arengu selles faasis, kus Balti riigid olid 10-13 aastat tagasi. Käimasolevate reformide teostamisel ja arengumudelite otsingul on eeskujul võetud ka Eesti kogemusest, mistõttu on valitsustevahelised kontaktid viimasel paaril aastal oluliselt tihenunud. On märke ka Eesti ettevõtjate huvist Balkani regiooni vastu. See piirkond on välisinvestoritele muu-

tumas üha atraktiivsemaks, mis on tingitud ka nende riikidele selgelt lubatud ELi liikmelisuse perspektiivist.

Foorumi korraldajad valisid regionaalse lähenemise, et tuua kokku ettevõtjad, ettevõtluse tugiorganisatsioonide esindajad ja riigiametnikud Lääne-Balkanilt, Põhja- ja Baltimaadest. Põhjamaades on ettevõtjaid ja organisatsioone, kel on

tegevuskogemus nii Balti- kui ka Balkani maades. See andis võimaluse kahe piirkonna majanduskeskkondi võrdlevalt analüüsida ja aitas kaht piirkonda teineteisele mõistetavamaks teha.

Kõigist Lääne-Balkani riikidest olid kohal investeerimisagentuuride esindajad, kes andsid ülevaate oma riigi investeerimiskeskonnast. Kõneldi tege-

vusvaldkondadest, kuhu välisinvestorid on eriti oodatud. Loomulikult jäid neist maha ka vajalikud kontaktandmed ja julgustus huvitatutel ühendust võtta.

Mitu Lääne-Balkani riigi esinejat rõhutas, et tulenevalt piirkonna riikide majanduste suhtelisest väiksusest on head väljavaated ka keskmise suurusega välisettevõtetel. Titta Maja

Foorumil ütlesid avasõnad nii Eesti Vabariigi peaminister Andrus Ansip, välisminister Urmas Paet, Makedoonia välisinvesteeringute minister Gligor Tashkovich, Islandi välisminister Ingibjörg Sólrún Gísladóttir kui ka Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Siim Raie.

Soome saatkonnast Tallinnas tõdes, et kui suured ettevõtted välja arvata, siis on seni ka Põhjamaadest olnud huvi üsna tagasihoidlik.

Läänemere regiooni ja Balkani maade tagasihoidlikke majandussidemeid seletab peale suhtelise kauguse ka vähene üksteise tundmine. James Oates UniCreditist nimetas olulise tegurina, mis on seni välisinvestoreid Balkani maade suhtes ettevaatlikuks teinud, piirkonna negatiivset kuvandit, mille põhjused peituvad sageli eelmise kümnendi konfliktides ja nende järelmõjudes. Ta mõnisi siiski, et sageli on tegu eelarvamusega, mis tegelikkusele ei vasta.

Oatesi sõnul leidub ka mitu regioonide ühisjoont, mis ühtmoodi on vähendanud nii Lääne-Balkani kui ka Baltimaade atraktiivsust välisinvestori silmis. Need on majanduste väiksus, halvad transpordiühendused, nõrk bränd. Olemas on siiski ka mitmeid positiivseid ühisjooni - rahvusliku identiteedi kompaktsus ning hiljutine riigi ülesehitamise kogemus. Just teatud sarnasustest lähtudes võiks Baltimaade ettevõtjatel olla häid väljavaateid Balkanil edukas olla, leidis ta. Staffan Ahl Svedfundist tutvustas näiteks ühte Rootsi investeerimisprojekti Makedoonia piimatööstusesse.

Ettekandjad juhtisid korduvalt tähelepanu tõsiasjale, et Läänemere ja Balkani regioonid on kuni viimase ajani olnud Euroopa kõige dünaamilisema majandusarenguga piirkonnad. Samas rõhutati, et Maailmapanga iga-aastases riikide ettevõtluskeskkondi pingereasta-

vas raportis „Doing business” on Balti- ja Põhjamaad sageli paigutatud esikümnesse või selle lähedale. Balkani riigid platseeruvad aga enamasti viimases kolmandikus.

Üks probleem, millele Balkani ettevõtluskeskkonnast rääkides sageli viidatakse, on korrupsioon. James Oates juhtis aga tähelepanu sellele, et korrupsiooni tajumise indeksi alusel koostatud edetabelis ei ole mõned ELi liikmesriigid väga palju kõrgemal kui Lääne-Balkan.

Lootust, et Lääne-Balkani investeerimiskeskond paraneb, annab Balkani riikidele lubatud ELi perspektiiv. See sunnib sealset valitsusi astuma väga konkreetseid samme, et oma iguskeskkonda ELi omaga harmoneerida. Lars-Erik Forsberg Euroopa Komisjonist rõhutas, et ainult kaubanduse liberaliseerimisest (stabilisatsiooni ja assotsiatsiooni leping ELiga ning regionaalne vabakaubandusleping) ei piisa, et välisinvestoreid kohale meelitada. Uute reeglite rakendamiseks on vaja ka administratiivset reformi. Senikaua kui ELi liikmelisus on Balkani riikide jaoks piisavalt atraktiivne eesmärk, on kindlasti loota arenguid paremuse suunas.

Peamised valdkonnad, kuhu välisinvestoreid oodatakse, on turism, kinnisvaraarendus, põllumajandus ja toiduainetööstus (Albaania, Bosnia); puidutööstus (Bosnia, Kosovo); infotehnoloogia (Bosnia, Serbia, Makedoonia, Horvaatia); metallitööstus ja masinaehitus (Serbia, Makedoonia, Bosnia); energeetika ja tekstiilitööstus.

Lääne-Balkani majanduse areng vajab välisinvestoreid. Samas on need riigid majanduse struktuurilt üsna sarnased. Peamised valdkonnad, kuhu välisinvestoreid oodatakse, on turism, kinnisvaraarendus, põllumajandus ja toiduainetööstus (Albaania, Bosnia), puidutööstus (Bosnia, Kosovo), infotehnoloogia (Bosnia, Serbia, Makedoonia, Horvaatia), metallitööstus ja masinaehitus (Serbia, Makedoonia, Bosnia), energeetika ja tekstiilitööstus.

Ka peamised investeerimiskeskonna näitajad, millega loodetakse investoritele meeldida, on kogu regioonis valdavalt kattuvad - madalad maksud, lisaks veel teatud juhtudel maksusoodustused, Euroopa odavaim kvalifitseeritud tööjõud (v.a Horvaatias), erimajandustsoonid, soodsad kaubandusrežiimid ELi, Venemaa ja Türgiga.

Püüdes leida Balti, Põhjala ja Lääne-Balkani majanduse arengus ühisosa, võiks sobida Risto Penttilä (Soome Äri ja Poliitika Foorum, EVA) mõttearendus, kus ta analüüsis Soome edukuse põhjuseid. Ta nimetas kolme olulist tegurit: kriis, eesmärk (ELi liikmelisus) ja eelarvedistsipliin (EMU). Samas vastandas Penttilä Põhjala ja liberaalse majanduse mudeleid (näitena Eestit), jättes kuulajate otsustada, kumb neist võiks olla edukas kaugemas tulevikus.

Korraldajate arvates täitis ärifoorum oma ülesande, sest võimaldas Lääne-Balkani ärikeskkonnast rohkem teada saada ning kontakte luua. Üritus jättis jälje, millest tulevikus saab juba konkreetsemalt edasi liikuda.

Eesti aukonsulid otsivad koostööd!

Juuni alguses toimus Välisministeeriumi korraldusel Eesti aukonsulite konverents. Enamik aukonsuleid on kas ettevõtjad või ettevõtlusega tihedalt seotud isikud. Kaubanduskoda on läbi aastate mitmetega neist tihedaid suhteid omanud ning kasutanud nende abi äridelegatsioonide organiseerimisel ja kontaktide leidmisel. Mitme aukonsuliga koostöösime ka seekord, et arutada võimalikke projekte ja koostööd.

Eesti aukonsul Liibanonis Sami E. Kamouh palus eraldi rõhutada oma valmisolekut olla abiks Eesti ettevõtjatele võimalike ärisidemete leidmisel Liibanonis, eriti tööstusliku allhanke ja turismi valdkonnas. Teretulnud on nii järelepärimised kui ka ettevõtteid ja nende toodangut tutvustavad reklaammaterjalid.

Huvilistele jagame meeldi lisainfot. Teavet ja kontaktandmed kõikide Eesti aukonsulite kohta leiab Välisministeeriumi veebilehelt www.vm.ee.

Lisainformatsioon:

SAMI E. KAMOUH

Liibanoni Vabariik

Villa Kamouh, Street No 10

Rabieh, Lebanon

Tel (konsulaat): (961 4) 415 418

Tel: 916 868

Faks: (961 4) 418 165

E-post: kamouh@free.fr

EST 2008: Ökoturism

Ökoturismi valdkonna kontaktkohtumised
20.–22. novembrini Hiinas Shanghais

Projekti toetab EU – Asia Invest Programm, mille ülesanded on toetada ELI ja Aasia koostööd ning suurendada kahe regiooni kaubavahetust ja investeringute mahtu. Üritusel saab koguda teavet sihtturgude kohta ning arendada koostööd ökoturismi valdkonnas tegutsevate Aasia ettevõtjatega. Kohtumisgraafikute koostamisel arvestatakse ettevõtja individuaalseid kohtumissoove ning ettevõtja eesmärke. Kohtumised toimuvad messi China International Travel Mart (vt ka: www.citm.com.cn) raames 20. ja 21. novembril. Palume ürituse veebilehel täita firma profiil ning ära märkida kohtumissoovid. Profiil tuleb täita väga täpselt, sest selle alusel korraldatakse teile kontaktkohtumised. Ka ise saab oma kohtumissoovidest teada anda Eesti-poolsele korraldajale. Lisainfo ja registreerimine: www.italasia.it/est2008.

Osalemise eelised:

- Sihtriigi turu-uuring
- Kaks päeva kontaktkohtumisi graafiku alusel
- Infoseminar
- Teie firma profiil avaldatakse tasuta projekti kodulehel ja kataloogis
- Tasuta tõlgiteenused kohtumiste ajal
- Kaks ööd korraldaja valitud hotellis Shanghais
- Tasuta lõuna- ja õhtusöök programmi raames
- Tasuta bussitransfer hotellist messikeskusesse ja tagasi
- Abi reisi planeerimisel ja majutuse broneerimisel

Üritusele on oodatud 30 osalejat Euroopast ning 80 osalejat Aasiast. Projektis võivad osaleda reisikorraldajad, teenusepakkujad ja konsultatsioonifirmad, varustuse tarnijad, hotellide ehitajad ning säästvate transpordilahenduste pakkujad, kes on seotud öko- ja säästva turismiga jne.

Üritusele saab registreeruda kuni 1. augustini või kuni kohti jätkub!

Lisainfo ja registreerimine: LIIS LIIVUJA • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

Kutsume taas osalema Elmia allhankemessil!

11.–14. novembrini Jönköpingis

Novembris toimub Rootsis Jönköpingi linnas iga-aastane allhankemess Elmia Subcontractor (www.elmia.se/subcontractor/), mis on suurim sellelaadne mess Põhja-Euroopas. Mess hõlmab masina-, metalli-, plastmassitööstust, elektroonikat jpm. Eesti ettevõtjad on riikliku ühisstendiga Elmia messil osalenud juba kümme korda.

Messil on esindatud järgmised valdkonnad:

- toormaterjalid ja pooltooted;
- tooted ja komponendid;
- seadmed ja tööriistad;
- tootmismeetodid ja töötlemine;
- teenused ja organisatsioonid.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda organiseerib 2008. aastal Elmia allhankemessil Eesti ettevõtjate hallis B03:18 ühisstendi, mille suurus on 126 m².

Osavõtumaks eksponeerimisele: pind 2890 kr/m² + 25% VAT (1700 SEK + 25% VAT). Ühe eksponeerimise miinimumpind on 12,6 m². Kataloogitasu on 3400 krooni + 25% VAT (2000 SEK + 25% VAT). Hind ühele eksponeerimisele kokku: 39 814 krooni + 25% VAT (23 420 SEK + 25%).

Pinnarendi ja kataloogi eest esitab Elmia messikeskus igale stendistile 90 päeva enne messi otse arve. Iga firma saab pärast messi tagasi taotleda 25% käibemaksu, mis katab osaliselt ja tagantjärele ettevõtte reisikulud. Koda esitab vastavalt ettevõtte soovidele ja vajadustele reisipaketi arve.

EAS tasub näituse järgmiste teenuste eest: kindlustus, elekter, Internet, mööbel, stendi kujundus, ülesehitus, transport, stendistide voldik ning tehniline abi kohapeal.

Kojal on eelkokkulepe sõlmitud ka nii eksponeerimise kui ka stendi kaupade transpordi korraldamiseks. Oma messikauba transportimiseks on kõikidele osalevatele eksponeerimisele kokku arvestatud 5 laadimismeetrit (ldm), põrandapinda kokku 12 m². Ehitaja viib messile ainult stendi ehitamiseks mõeldud kaubad ning stendistide kaubad transporditakse eraldi. Palume kõigil osalejatel sellega arvestada ning nendesse piiridesse mahtuda.

Registreeruda saab kuni juuni lõpuni või kuni kohti jätkub.

Lisainfo ja registreerimine:

LIIS LIIVUJA • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

EXECUTIVE TRAINING PROGRAMME Jaapan ja Korea

**Soovite edendada oma toodete või teenuste eksporti Aiasse?
Kutsume ettevõtete juhte osalema põhjalikus
ETP koolitusprogrammis, mis tagab edu!**

Programmi on välja töötanud Sciences Po Ülikool (Pariis) koostöös Londoni Ülikooli School of Oriental and African Studies'i, Milano SDA Bocconi School of Management'i, Waseda Ülikooli (Tokyo) ja Yonsei Ülikooliga (Soul).

ETP KOOLITUS TOIMUB MÄRTSIST 2009 KUNI MÄRTSINI 2010 JA HÖLMAB:

- 3 kuud jaapani või korea keele kaugõpet (Euroopas),
- 6 kuud keeleõpet edasijõudnutele ning ärikultuuri koolitust (Jaapanis või Koreas),
- 3 kuud praktikat mõnes Jaapani või Korea firmas.

Kandidaatidele on avatud 45 kohta programmis ETP Japan ja 15 kohta programmis ETP Korea. Osalemine on tasuta ning elamis- ja reisikuludeks on ette nähtud 24 000 euro suurune stipendium. Osalus- taotluste esitamise tähtaeg on 1. juuli 2008.

Lisainfo: Lea Aasamaa, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, e-post lea@koda.ee, tel 604 0080, www.koda.ee

www.koda.ee

Hea ettevõtja!

Kaubanduskoda korraldab hiljuti töömessi ja meie kasutuses on messil osalenud tööotsijate andmebaas. Kui vajate lisatööjõudu, nii spetsialiste kui ka oskustöölisi, oleme valmis teid kontaktidega abistama. Koja liikmed saavad info tasuta.

Lisainfo ja registreerimine:

LIINA PELLO

Tel: 604 0091

E-post: liina.pello@koda.ee

Äriviisit Valgevenesse

3.-7. november

**Kaubanduskoda korraldab koostöös Ettevõt-
luse Arendamise Siht-
asutusega Eesti firma-
dele 3.-7. novembrini
äriviisi Valgevenesse.
Külastame Minskit ja
Mogiljovi.**

Programmis on kontakt-kohtumised ning ärisemi-
nar mõlemas nimetatud
linna kaubanduskojas. Sa-
muti külastame Eesti kon-
sulaarosakonda, toimuvad
ekskursioonid ettevõtetesse
või näituse külustus. Tut-
vume ka Valgevene vaba-
õhumuuseumi ning sealse
rahvusrestoraniga. Toimu-
vad linnaekskursioonid ja
ühised lõunasöögid. Tallin-
nast Minskisse sõidame
lennukiga.

Individuaalsete kontakt-
kohtumiste korraldamiseks
tuleb täita ankeet, mille
saab Kaubanduskoja tee-
nuste osakonnast. Jälgige
Koja veebilehte, millel aval-
dame peagi täpsema info.

Loodame aktiivset osavõttu!

Lisainfo:

VIIVE RAID

Teenuste osakonna projektijuht

Tel: 604 0080

E-post: viive@koda.ee

Toeta Vabadussõja võidusamba rajamist!

Oma annetuse saad teha Vabaduse Monumendi Sihtasutuse arveldusarvetele: 221037774285 Hansapank 10220074488017 SEB

Iga annetaja nimi lisatakse toetajate nimekirja, mis asetatakse monumendi ehitamisel nurgakivisse. Annetajate nimekiri avaldatakse ka Vabaduse Monumendi veebilehel www.vabadusemonument.ee. Iga annetaja saab mälestuseks Vabadusristi kujutisega rinnamärgi.

Oma annetusega saad osaks ajaloost!

MESSID BERLIINIS

- 29. august – 3. september
IFA-Internationale
Funkausstellung
Rahvusvaheline olmeelektroonika ja raadiotehnika mess
- 17.–19. september
PostPrint
Rahvusvaheline trükitööstuse mess
- 23.–26. september
Inno Trans
Rahvusvaheline rööbastranspordi ja liiklustehnika mess
- 15.–17. oktoober
Belektro
Elektrotehnika, elektroonika ja valgustehnika mess

Kontakt:
ANNELI PIIRAT
Tel: 627 6955
berlin.ee@ahk-balt.org

MESSID HANNOVERIS

- 9.–11. oktoober
Biotechnica
Rahvusvaheline biotehnoloogia erialamess
- 21.–25. oktoober
EuroBlech
Rahvusvaheline plekitöötlemise maailmamess

Kontakt:
KARIN ALLIKSAAR
Tel: 627 6944
hannover.ee@ahk-balt.org

MESSID STUTTGARTIS

- 9.–13. september
AMB
Rahvusvaheline metallitöötlusmess

- 9.–13. september
CAT.PRO
Tootearendusmess (andme- ja protsessijuhtimise tehnoloogia)
- 15.–18. oktoober
Interbad
Rahvusvaheline erialamess (ujulad, ujulatehnika, saunad, füsioteraapia)

Kontakt:
ELO SAARI
Tel: 627 6946
stuttgart.ee@ahk-balt.org

MESSID HAMBURGIS

- 9.–13. september
HUSUM WindEnergy
Rahvusvaheline tuuleenergia mess
- 23.–26. september
International trade fair hamburg SMM – shipbuilding, machinery & marine technology
- 24.–25. september
Rahvusvaheline konverents MS&D Maritime Security and Defense International (mereteede ja sadamate turvamise ning kaitse)
- 22.–23. oktoober
H2 Expo
Rahvusvaheline erialamess vesiniku kasutamisest energiaallikana
- 25. oktoober –2. november
Hanseboot
Rahvusvaheline paadinäitus

Kontakt:
ELO SAARI
Tel: 627 6946
hamburg.ee@ahk-balt.org

MESSID MÜNCHENIS

- 29. juuni – 1. juuli
Sports Source Europe
Rahvusvaheline spordiartiklite ja -moe erialamess
- 5.–7. oktoober
Golf Europe
Rahvusvaheline golfispordi erialamess
- 6.–8. oktoober
Expo Real
Tööstuskinnisvara ja investeringute erialamess
- 14.–16. oktoober
Materialica
Rahvusvaheline uuenduslike materjalide, meetodite ja kasutusviiside erialamess
- 21.–24. oktoober
Systems
Rahvusvaheline informatsiooni- tehnika, telekommunikatsiooni ja uute meediate erialamess

Kontakt:
KAIJA KUHA
Tel: 627 6942
muenchen.ee@ahk-balt.org

Saksa-Balti Kaubanduskoda
Eestis, Lätis, Leedus
Suurtüki 4b, 10133 Tallinn
Tel: 627 6940 • Faks: 627 6950
E-post: info@ahk-balt.org
www.ahk-balt.org

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kuku
kutsuvad kuulama saadet
MAJANDUSRUUM
kolmapäeval kell 11.00-12.00

www.koda.ee

Kuku raadio ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum” toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad. Saade on eetris kolmapäeviti kell 11.00–12.00, õhtul kell 20.00–21.00 ja kolmapäeva ööl vastu neljapäeva kell 03.00–04.00. Saatejuht on Vallo Toomet.
Saateid on tagantjärele võimalik kuulata ka KUKU raadio arhiivist <http://www.u-pop.ee/kuku/arhiiv2>.
Toimunud saadete kohta vaata lisaks Kaubanduskoja kodulehelt <http://www.koda.ee/?id=6957>.

RIIGIHANKETEATED

Inglismaa

- Ostetakse jäätumisvastaseid vahendeid ja külmumisvastaseid preparaate. Tähtaeg on 14.07.2008. **Kood 2015**
- Ostetakse elektrisõidukeid, mootorsõidukite, haagiste ja sõidukite osi, sõidukikeresid, poolhaagiseid, teisaldatavaid konteinereid jms. Osalustaotluste tähtaeg 06.04.2009. **Kood 2016**
- Ostetakse veretooteid ja vereanalüüsi reaktiive. Pakkumiste tähtaeg 20.07.2008. **Kood 2017**
- Ostetakse eripaate (*weedboat*). Osalustaotluste tähtaeg on 07.07.2008. **Kood 2018**
- Konksude ja aasade tarne. Tähtaeg 06.07.2008. **Kood 2019**
- Ostetakse jahutus- ja ventilatsiooniseadmeid. Tähtaeg on 07.07.2008. **Kood 2020**
- Ostetakse rinnaproteese. Tähtaeg 14.07.2008. **Kood 2021**

- Ostetakse aiandussaadusi, istikuid, puukoolitooteid ja pöösastaimi. Pakkumiste tähtaeg 04.07.2008. **Kood 2022**
- Ostetakse keevitustarkvaid. Tähtaeg 05.07.2008. **Kood 2023**

Saksamaa

- Ostetakse elektrilisi kodumasinaid. Pakkumiste tähtaeg 31.07.2008. **Kood 2024**
- Ostetakse talihooldesõidukeid. Tähtaeg 29.07.2008. **Kood 2025**
- Rööbastee ehitustööde hange. Tähtaeg 09.07.2008. **Kood 2026**
- Ostetakse vitriinkappe. Pakkumiste tähtaeg on 18.07.2008. **Kood 2027**

Soome

- Ostetakse juhtmeta telefone. Pakkumiste esitamise tähtaeg 04.08.2008. **Kood 2028**

- Eluskala ostu hange. Osalustaotluste tähtaeg 05.08.2008. **Kood 2029**
- Ostetakse katseklaase ning meditsiinilisi ja hematoloogilisi tarbekaupu, v.a keemilised tarbekaupad. Pakkumiste esitamise tähtaeg 24.07.2008. **Kood 2030**
- Ostetakse freestrepinke. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 28.07.2008. **Kood 2031**
- Ehitiste või nende osade ehitustööde ja tsiviilehitustööde hange. Pakkumiste tähtaeg 01.08.2008. **Kood 2032**
- Ostetakse rõivaid ja rõivamanuseid. Pakkumiste tähtaeg on 07.08.2008. **Kood 2033**

NATO

- IT-valdkonna hange: Türgis ostetakse riist- ja tarkvara. Osalustaotluste esitamise tähtaeg 27.06.2008.

KOOSTÖÖPAKKUMISED

- Läti kinnisvaraarendaja otsib logistikapargi rentnikke ja koostööpartnereid. **Kood 12042**
- Alkoholitoodete tootja ja importija Valgevenest soovib osta mitmesugust toorainet ja pakenditooteid Eesti tootjatelt/tarnijatelt. **Kood 12043**
- Šoti viski tootja otsib edasimüüjaid. **Kood 12044**
- Lemmikloomakonservide tootja Tšehhist otsib edasimüüjaid. **Kood 12045**
- Prantsuse firma otsib mööblitootjat (FSC või PEFC sertifikaat on kohustuslik). **Kood 12046**
- Biomäärdeainete tootja Prantsusmaalt otsib edasimüüjaid. **Kood 12047**
- Itaalia käsitöö (majoolika lauanõude) tootja otsib edasimüüjaid. **Kood 12048**
- Toiduainete edasimüüja Slovakiast pakub abi firmadele, kes soovivad laiendada Slovakkia turule. **Kood 12049**
- Sri Lanka saatkond Stockholmis otsib Eestist PR-firmat, kes teeks turu-uuringu Baltimaades, et välja selgitada võimalikud Sri Lanka keraamika huvilised.

Lisainfo:
slemb.commerce@comhem.se

NB! Kaubanduskoja veebilehel www.koda.ee › teenused › hanked saab vaadata Euroopa Kaitseagentuuri (European Defence Agency) kaitsevaldkonna viimaseid riigihankepakkumisi.
Lisainfo: LEA RASAMAA • Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee

Täpsem info:
JULIA MALEU
Tel: 604 0082
E-post: julia@koda.ee

ÕNNITLEME JUULIKUU JUUBILARE!

20

TEA KIRJASTUS AS
liige alates 1996

15

ÅF-ESTIVO AS
liige alates 1997

ALFA LAVAL OÜ
liige alates 2000

ALLIKA ÕIGUSABI OÜ
liige alates 2000

AVERA-TRADING AS
liige alates 1993

COMBINENT OÜ
liige alates 2001

CONTROL AS
liige alates 1998

ET MÕISAKÜLA AS
liige alates 1996

EUROPRINT AS
liige alates 1996

GLASMIR OÜ
liige alates 1998

KREDIIDINFO AS
liige alates 1996

LASREF AS
liige alates 1996

LINDREM AS
liige alates 1998

MITERRA OÜ
liige alates 1996

MONOTAL AS
liige alates 1997

NAUTEX-E OÜ
liige alates 1995

PLUVO OÜ
liige alates 2006

PRIMUS PR OÜ
liige alates 2002

RAIDMAN OÜ
liige alates 1996

SILBERAUTO AS
liige alates 1995

TESMAN AS
liige alates 1997

T-FARMID OÜ
liige alates 2003

TOYOTA BALTIC AS
liige alates 1998

VALGA GOMAB MÖÖBEL AS
liige alates 2003

VALOOR AS
liige alates 1998

10

A.I.R. SPORT PROJEKT OÜ
liige alates 2000

AUTIRA METALL OÜ
liige alates 1998

INTERNATIONAL TESTING
SERVICES OÜ
liige alates 1998

JAVICAR OÜ
liige alates 2002

LARSEN CS OÜ
liige alates 2000

LINDAL ENTERPRISE OÜ
liige alates 1997

MALSCO
ADVOKAADIBÜROO OÜ
liige alates 2004

MIKARE BALTIC OÜ
liige alates 2000

POLVEN OÜ
liige alates 2004

RAKE AS
liige alates 2003

SAKALA SAEVESKI AS
liige alates 1999

TAEVAKIVI OÜ
liige alates 2001

TRUNK-LINE B.S OÜ
liige alates 2004

Kõikidele Eesti ettevõtetele!

**Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus,
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja
Eesti Töandjate Keskkliit kutsuvad
kõiki ettevõtteid osalema konkurssidel:**

Ettevõtluse Auhind 2008 Konkurentsivõime Edetabel 2008

Miks tasub osaleda?

- Parimad pälvivad riigi ja ettevõtlusorganisatsioonide tunnustuse, millega kaasneb kajastus Eesti meedias.
- Konkursside tulemusi kajastavat trükist „Eesti parimad ettevõtted 2008” (nii eesti kui ka inglise keeles, tiraažid vastavalt 15 000 ja 5000) levitab järgneva aasta jooksul EAS ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kodumaistel ning rahvusvahelistel üritustel. Trükis ilmub septembris 2008.
- Võitjad kuulutatakse välja pidulikul auhinnagalal 17. septembril Estonia kontserdisaalis.
- Ettevõttel on ainulaadne võimalus end sektorisisest konkurentidega võrrelda.

Ankeedid, tingimused ja sel aastal osalevad firmad leiata
veebiaadressilt www.ki.ee/konkurss2008.

Ankeetide saatmise tähtaeg on **22. juuni 2008**.

Tegevliikmetena on Kaubanduskojaga liitunud järgmised firmad:

ADVOKAADIBÜROO AIVAR PILV AS	Tallinn	640 4650	Õigusabi. Õigusseminarid ja -õppused. Kinnisvara ost-müük, haldamine.
AMETRO PERSONALIRENT OÜ	Tallinn	620 7514	Personali rent ja värbamine.
ATER AS	Tallinn	670 6861	Veoste transport ja ekspedeerimine. Autode remonditeenus.
ATSIKIVI OÜ	Pärnumaa	5569 7588	Majutusteenus Häädemeestel.
B2B METALWORKS OÜ	Pärnumaa	5649 3723	Metallkonstruktsioonide valmistamine.
BAIT PARTNER OÜ	Tallinn	680 8900	IT-lahendused.
BALKAN SOLUTION OÜ	Tallinn	5804 1980	Tööjõu rent ja vahendus.
EGOVERNANCE LABORATORY OÜ	Tallinn	529 7825	Eesti edulugude ekspert välisriikides. IT- ja avalikud teenused. Konsultatsioonid.
EVIKO AS	Tartu	730 6050	Ehitustööde peatöövõtt, projektijuhtimine, üldehitus-, viimistlus- ja restaureerimistööd.
FINE MANAGEMENT OÜ	Tallinn	501 7641	Koolituste korraldamine. Üritusturundus. Toote- ja turundusjuhtimine. Turu-uuringud.
FM CAPITAL CONSULTING AS	Tallinn	614 3135	Ettevõtete registreerimine. Majandus- ja õiguskonsultatsioon. Rahavahendustegevus.
FORANS EESTI AS	Tallinn	601 0290	Sidumismaterjalide, kondoomide, kummist ja plastmassist haigehooldusvahendite, meditsiiniliste kinnaste tootmine.
INDOOR GROUP AS	Tallinn	680 5570	Mööbli ja sisustuskaupade jaemüük. Mööbli transport.
KABIN JA POJAD OÜ	Pärnumaa	501 8707	Teravilja ja õlikultuuride kasvatamine, töötlemine ja turustamine. Metsa- ja puidutööstus. Kinnisvaratehingud ja ehitustegevus. Masinate, seadete, mehhanismide ost-müük ja rent. Transpordi- ja põllumajandustöeteenused.
KADARBIKU KÖÖGIVILI OÜ	Harjumaa	671 7707	Mahlade, smuutide ja jookide tootmine. Pakendatud köögivilja müük.
KOPRA TRANSPORT OÜ	Tallinn	605 8115	Rahvusvaheline kaubavedu. Tollimaaklerite tegevus. Laondus. Veoste ekspedeerimine.
MKT HOLDING OÜ	Ida-Virumaa	5344 3662	Pehmete puitkiudplaatide tootmine ja müük. Kaubandus ja vahendus. Kinnisvaratehingud. Kultuuri- ja spordiürituste ning näituste, seminaride ja konverentside korraldamine.
NEDHOLM DESIGN OÜ	Haapsalu	472 0460	Puidust ruumikujundustoodete valmistamine ja müük.
ORACLE EAST CENTRAL EUROPE LIMITED EESTI FILIAAL	Tallinn	628 7700	Tarkvara litsentseerimise teenuse, sh tugi-, koolitus- ja nõustamisteenuse osutamine.
POLARPARTNER OÜ	Tartu	733 3285	Moodulkonstruktsioonide, moodulmajade, suvemajade, ruumelementide, n-õ mobiilmajade, aiamaajade tootmine ja paigaldus. Täispuituste müük.
POLARTEK OÜ	Pärnu	447 5950	Mustast metallist toodete valmistamine. Pulbervärvimine.
POMEMET OÜ	Lääne-Virumaa	509 2970	Ehitusmasinatele lisaseadmete valmistamine (kopad, kiirkinnitused, lumesahad). Metallitööd.
PUIDUERI OÜ	Võrumaa	509 8400	Puidust aiamaajade, kuuride jm puidust aiaehitiste valmistamine. Puidust voodipõhjade ja liimpuittoodete valmistamine.
SEVENERT OÜ	Tallinn	501 6263	Finantsnõustamine.
SILVIROM OÜ	Tallinn	602 6323	Veoste ekspedeerimine. Kaubavedu. Laevade agenteerimine.
TECHNOMAR & ADREM OÜ	Harjumaa	603 4865	Puidu töötlemine.
UKSE ILUSALONG OÜ	Tallinn	670 7086	Uste (eksklusiivsed, vitraažidega, garaažiüksed) müük ja valmistamine.
WINDAK OÜ	Harjumaa	655 9411	Masinaehitus- ja tööstusprojekteerimine.

ZOO

TALLINNA LOOMAAED

Kogu perega loomaaeda!

Tallinna loomaaed asutati 25. augustil 1939. Alates 1983. aastast asume ligikaudu 89 ha suurusel maalal looduslikult kaunis ja liigirikas Veskimetsa parkmetsas, mis lausa kutsub jalutama ja linnulaulu kuulama.

Põhjamaade põnevaim kollektsioon

Tallinna loomaaias on pea 6000 isendit 520 loomaliigist Austraaliast Alaskani. Üks suuremaid ja omapärasemaid maailmas on kaljukitsede ja mägilammaste kollektsioon. On Elevantimaja, Troopikamaja ja Kullimägi. Suurepärased elutingimused on loodud veelindudele. Sise-Aasia ekspositsioon tutvustab stepi ja poolkõrbe suuri rohusööjaid. Tallinna loomaaed osaleb hääbuva Euroopa naaritsa loodusliku asurkonna taastamisel. Suviti töötab lasteloomaaed, kus saab loomi oma käega katsuda ja lähemalt tundma õppida.

Küllap tead, et loodusest on kadunud või kadumas hulk huvitavaid loomaliike. Loomaaed teevad ohustatud liikide päästmiseks järjest tõsisemaid pingutusi ning vajavad seejuures ka Sinu mõistvat suhtumist ja toetust.

Tallinna loomaaed on ellu kutsunud **Tallinna Loomaia Sõprade Seltsi**, kuhu oodatakse looduse- ja loomasõpru, kes on nõus toetama loomaaeda ja otsima mõttekaaslast oma lähikonnas. On võimalus hakata vaderiks valitud loomale, toetades loomaaeda summaga, mis katab looma toiduraha.

Lisateave: www.loomaaed.ee

F-Secure infoturbe teenus on väikestele ning keskmise suurusega ettevõtetele mõeldud infoturbe lahendus, mis kaitseb ettevõtete IT süsteeme internetis levivate ohtude eest. Lahenduse abil kaitstakse süle- ja lauaarvuteid ning failiservereid. Ettevõtte infoturbesüsteemi informatsioon on koondatud lihtsalt kasutatavasse kesk-haldusportaali.

F-Secure infoturbe teenuse kasud:

- Te ei pea endale kesk-halduse serverit muretsema ja kesk-haldust installerima. Kõik on jälgitav ühes, läbi interneti hallatavas, halduskeskonnas. Kesk-haldus asub F-Secure serverites.
- Selleks, et arvutit hallata, ei pea enam arvuti juures olema. Reegel või muudatus jõustub kui arvuti ühendub Interneti. Haldaja saab kasutajat aidata mistahes maailma punktis, kus on Internetiühendus.
- Te saate ülevaate kogu ettevõttes toimuvast - keda on rünnatud, kus on viirus kinni peetud, kes ja millal on uuendused kätte saanud jne.
- Programmi parandused ja kriitilised uuendused paigaldatakse automaatselt. Te ei pea selleks midagi muud tegema kui interneti-ühendust omama.
- Teil on täpne ülevaade olemas, mitu litsentsi on ettevõttes kasutusel, kelle arvutisse need on paigaldatud ja millal neid on vaja uuendada.
- Süsteemi on lihtne häälestada, sest saab valida juba ettehäälestatud profiilide vahel, mida saab kasutada kõikidel arvutitel. Samuti on võimalik luua endale sobivaid profile ja reegleid. Reeglid on olemas ka sülearvutite jaoks, kes külastavad erinevaid vörke või kasutavad WiFi ühendust.
- Tootesse on sisseintegreeritud spämmitõrje.
- F-Secure tugikeskus pakub tehnilist tuge telefoni ning e-posti teel teenuse seadistamisega seotud intsidentide puhul.
- Kasutaja saab valida 27 erineva keele vahel, s.h. eesti, vene, inglise, soome jt. Abi saamiseks on olemas eestikeelne online spikker (help).

Teenuse tellimine:

Teenuse tellimiseks palume ühendust võtta F-Secure tugikeskusega või pöörduda F-Secure partnerite poole.

F-Secure tugikeskus

BCS Infra AS

tel:6998187

f-secure@bcs.ee

www.f-secure.ee

Toetatud platvormid:

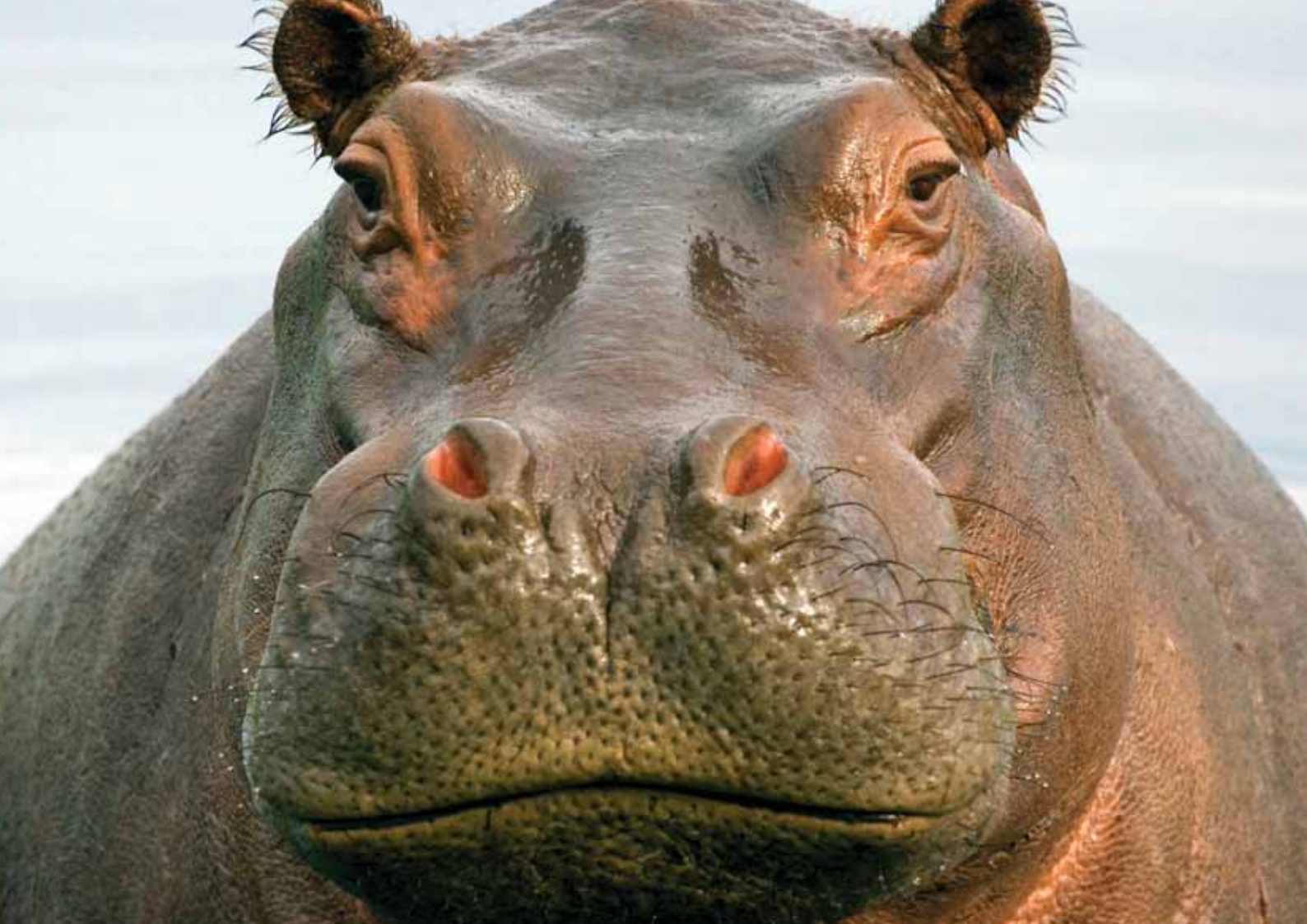
Süle- ja lauaarvutid: Microsoft Windows Vista (32-bit)/XP 2000

Failiserverid: Microsoft Windows 2000/2003 Server (32-bit)

Veebidemo: <https://psb1.sp.f-secure.com/spe/session/login.action>

Emalik Hoolitsus
Sinu arvutile
24/7

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

2008/2009 ÄRIHOOAJA AVAMINE

TOIMUB 30. AUGUSTIL KELL 12-16 TALLINNA LOOMAAIAS

Võta pere kaasa
ja veeta kaunis
päev meiega!

